

Prima instanță: Judecătoria Criuleni, sediul Central (A. Bologan)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Panov, M. Anton, O. Cojocaru)

Î N C H E I E R E

20 septembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Aliona Donos
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului declarat de Muntean Angela, reprezentată de avocatul Doronceanu Olesea,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Muntean Angela împotriva lui Muntean Ion cu privire la partajarea proprietății comune în devălmășie, încasarea sumei și compensarea cheltuielilor de judecată, împotriva deciziei din 10 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La data de 26 noiembrie 2020, prin intermediul oficiului poștal, Muntean Angela, reprezentată de avocatul Doronceanu Olesea, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Muntean Ion cu privire la partajarea proprietății comune în devălmășie, încasarea sumei și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d. 6-8 vol. I).

În motivarea acțiunii, reclamanta a menționat că, la 16 noiembrie 2002, la Primăria comunei Hrușova, raionul Criuleni, sub nr.15 a fost înregistrată căsătoria între Ion Muntean și Angela Muntean, iar din relațiile de căsătorie s-au născut trei copii. Prin hotărârea din 08 iunie 2018 a Judecătoria Criuleni, sediul Central, s-a admis acțiunea depusă de Ion Muntean către Angela Muntean cu privire la desfacerea căsătoriei și acțiunea reconvențională depusă de Angela Muntean către Ion Muntean cu privire la încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori. Totodată, prin hotărârea suplimentară din 13 iulie 2018 a Judecătoria Criuleni, s-a stabilit domiciliul copiilor minori la domiciliul mamei.

Reclamanta a subliniat că în timpul căsătoriei a fost procurat bunul mobil, mijlocul de transport de model „xxx, anul fabricării 2007. Bunul respectiv a fost procurat în timpul căsătoriei, din bugetul comun al familiei, în anul 2012, de la Compania Automar din Republica Italia, Grosseto contra sumei de 16500 Euro.

Reclamanta a comunicat că pârâtul, Ion Muntean, la 02 aprilie 2017, a părăsit domiciliul comun din Italia și din informația pe care o deținea reclamanta, acesta a revenit în Republica Moldova cu mijlocul de transport. Respectiv, din motiv că nu cunoștea unde și la cine se afla mijlocul de transport, la 25 februarie 2020, s-a adresat cu cerere către Agenția Servicii Publice și a solicitat furnizarea informației

cu privire la faptul dacă automobilul de model „xxx”, cu numărul de înmatriculare xxx, a fost înmatriculat sau vândut pe teritoriul Republicii Moldova de către Ion Muntean. Prin adeverința nr.450 din 06 martie 2020, Agenția Servicii Publice a comunicat că pe numele pârâtului Ion Muntean, în perioada 16 noiembrie 2002 – 08 iunie 2018 au fost înregistrate următoarele mijloace de transport cu drept de proprietate: marca „xxx” cu numărul de înmatriculare xxx, cod vin nr. xxx, anul fabricării 2007, înregistrat la 28 iulie 2017 și schimbat proprietar la 30 august 2017.

Reclamanta Angela Muntean a invocat că, pârâtul fără acordul ei, a adus și înmatriculat în Republica Moldova mijlocul de transport comun și l-a înstrăinat la data de 30 august 2017, până la desfacerea căsătoriei.

De asemenea a observat că potrivit Raportului de evaluare nr. 2913/11A din 13 noiembrie 2020 de determinare a valorii de piață, pentru perioada iulie-august 2017 valoarea de piață a autovehiculului de model „xxxx” constituia 133009,31 lei.

Astfel, deoarece regimul juridic al bunurilor soților presupune cote-părți egale, consideră că Ion Muntean urmează să-i achite reclamantei ½ din prețul care ar fi putut fi obținut din vânzarea mijlocului de transport.

Prin urmare, reclamanta a solicitat încasarea de la Ion Muntean, în beneficiul Angelei Muntean, a sumei de 66504 lei, ceea ce constituie jumătate din valoarea estimativă a autoturismului comun de model „xxx”, cu numărul de înmatriculare xxx, cod vin nr. xxx, anul fabricării 2007, încasarea sumei de 3000 lei, cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistență juridică, a sumei de 150 lei, cu titlu de cheltuieli de traducere, a sumei de 90 lei, cu titlu de cheltuieli de achitare a taxei de stat pentru furnizarea informației de către ASP, a sumei de 500 lei, cu titlu de cheltuieli pentru efectuarea Raportului de evaluare din 13 noiembrie 2020 și a sumei de 1995,12 lei, cu titlu de cheltuieli suportate pentru plata taxei de stat la depunerea acțiunii.

Prin hotărârea din 28 decembrie 2021 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Muntean Angela. S-a încasat de la pârâtul Muntean Ion, în beneficiul reclamantei Muntean Angela, suma de 66504,00 lei - cu titlu de ½ din valoarea estimativă a automobilului de model „xxx”, cu numărul de înmatriculare xxx, cod vin xxx, anul fabricării 2007 și a sumei de 1995,12 lei – cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea acțiunii, suma de 3000 lei - cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, suma de 150 lei – cu titlu de cheltuieli de traducere, suma de 90 lei – cu titlu de cheltuieli pentru achitarea taxei de stat pentru furnizarea informației de către Agenția Servicii Publice și suma de 500 lei – cu titlu de cheltuieli pentru efectuarea Raportului de evaluare din 13 noiembrie 2020, iar în total suma de 5735,12 lei.

La data de 26 ianuarie 2022, în interiorul termenului prevăzut la art. 362 din Codul de procedură civilă, Muntean Ion, reprezentat de avocatul Brînză Alexei a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 28 decembrie 2021 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central.

Prin decizia din 10 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis cererea de apel declarată de avocatul Alexei Brînză, în interesele apelantului Ion Muntean, și s-a casat hotărârea din 28 decembrie 2021 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central, cu emiterea unei noi hotărâri, după cum urmează: s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Angela Muntean. S-a încasat de la Angela Muntean în beneficiul

lui Ion Muntean suma de 1497 lei, cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea cererii de apel.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a conchis că prima instanță, nu a dat eficiență deplină tuturor circumstanțelor cauzei și înscrisurilor prezentate, iar soluția instanței de fond privind admiterea cererii de chemare în judecată, este una incorectă, rezultată din aprecierea incorectă a materialului probator și interpretarea eronată a normelor de drept material.

Astfel, instanța de apel a indicat că cadrul legal relevant speței sunt prevederile art.567 alin.(1), art.568-573 din Codul civil și art.19 – 20 din Codul familiei. Prin urmare, raportând la caz prevederile legale sus menționate, în raport cu circumstanțele cauzei, instanța de apel a calificat ca fiind eronată soluția instanței de fond privind admiterea cererii de chemare în judecată depuse de Angela Muntean, or, instanța de fond nu a ținut cont de faptul că bunul mobil a fost înstrăinat la data de 30 august 2017 în timpul căsătoriei dintre Ion Muntean și Angela Muntean, căsătoria fiind desfăcută la data de 08 iunie 2018 prin hotărârea Judecătoria Criuleni, sediul Central. Respectiv, deși cererea de chemare în judecată privind desfacerea căsătoriei, a fost depusă la data de 27 decembrie 2016, bunul mobil a fost înstrăinat aproximativ cu un an înainte de desfacerea căsătoriei.

Instanța de apel a reținut și faptul că, la 28 iunie 2016, prin contractul de vânzare-cumpărare nr.2119, soții Muntean, au procurat locuință în Republica Italiană, comuna Grosetto la prețul de 150000 euro, prețul tranzacției plătit de cumpărători după cum urmează: suma de 10000 euro achitate până la semnarea contractului în calitate de avans, suma de 120000 euro dobândiți în baza unui credit bancar, iar suma de 20000 euro s-au angajat să le achite până la 31 decembrie 2016, fapt confirmat prin copia acestui contract.

Ulterior, potrivit copiei recipisei din 25 august 2016, Ion Muntean a împrumutat de la Viorica Bounegru suma de 7500 euro, prin intermediul fiului său Cristian Bounegru, pe o perioadă de 2 ani. Potrivit copiei recipisei din 22 aprilie 2017, Ion Muntean a restituit suma de 2000 euro din împrumutul total de 7500 euro, iar potrivit copiei recipisei din 30 august 2017, Viorica Bounegru declară că a primit de la fiul său Ion Muntean, automobilul de model „xxx”, număr de înmatriculare xxx, anul fabricării 2007, în contul datoriei de 5500 euro.

Instanța de apel a remarcat că cele sus menționate, sunt conformate și prin declarațiile martorilor Viorica Bounegru și Cristian Bounegru, date în instanța de fond. Prin urmare, la data desfacerii căsătoriei dintre Ion Muntean și Angela Muntean, automobilul în litigiu nu constituia proprietatea soților Muntean, dar constituia proprietate Vioricăi Bounegru.

În aceeași ordine de idei, instanța de apel a punctat că atât recipisele de împrumut și restituire a împrumutului, cât și contractul de vânzare-cumpărare nr.0202886 din 30 august 2017, sunt în vigoare, nefiind contestate de nici o parte. Astfel declarațiile Angelei Muntean precum că Ion Muntean a întocmit o presupusă recipisă de împrumut și restituire a împrumutului, sunt declarative și lipsite de suport juridic.

Prin urmare, instanța de apel a indicat că autoturismul în litigiu, fiind înstrăinat în timpul căsătoriei lui Ion Muntean și Angela Muntean, la acordul ambilor soți, iar mijloacele bănești dobândite fiind folosite în scopuri familiale, nu poate fi supus

partajării, or, acesta la momentul desfacerii căsătoriei nu mai constituia proprietatea lor comună.

De asemenea, instanța de apel a apreciat critic argumentul apelantului privind scoaterea acțiunii de pe rol, ca fiind depusă de către o persoană care nu este în drept să o declare, or avocatul Olesea Doronceanu reprezintă interesele reclamantei-intimate Angela Muntean. Respectiv, cererea de chemare în judecată a reclamantei Angela Muntean, depusă și semnată de avocatul Olesea Doronceanu, corespunde prevederilor articolelor 80 alin.(7) și 81 din Codul de procedură civilă, art.60 din Legea nr.1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură și Hotărârea Guvernului nr.158 din 28 februarie 2013 cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului, deși în mandat nu e indicată denumirea cauzei. Originalul mandatului a fost anexat în prezenta cauză, iar semnarea mandatului prin expedierea lui în Italia la clientă a fost confirmată semnătura de către avocata Olesea Doronceanu, astfel și-a asumat confirmarea semnăturii ce către clienta Angela Muntean, iar semnătura n-a fost negată că i-ar aparține ultimei.

Instanța de apel a remarcat că în legătură cu faptul că apelul declarat de avocatul Alexei Brînză, în interesele apelantului Ion Muntean, urmează a fi admis, fapt ce atrage după sine casarea hotărârii instanței de fond, instanța de apel reiterează că, urmează a fi respinsă solicitarea reclamantei-intimate privind compensarea cheltuielilor de judecată.

La 03 martie 2023, Muntean Angela, reprezentată de avocatul Doronceanu Olesea, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului, suplimentar celor invocate în cererea de chemare în judecată, recurenta a menționat că instanța de apel nu a aplicat prevederile art.24 din Codul familiei și a interpretat greșit regimul legal al bunurilor soților, or, din materialele dosarului reiese că destrămarea familiei Muntean a avut loc în luna iulie 2016, momentul în care soții nu mai duceau gospodărie comună și a omis să se expună asupra tuturor argumentelor intimatei invocate în referință.

Recurenta a notat că, deși de iure divorțul a avut loc în iunie 2018, totuși este necesar de accentuat că, de facto familia deja era destrămată, până la desfăcerea căsătoriei pe cale judecătorească, și anume din luna iulie 2016.

Recurenta a notat că nu neagă faptul că bunul mobil a fost procurat în timpul căsătoriei din mijloace financiare comune, dar prezintă probe și argumente concludente care demonstrează faptul că nu dispunea de bunul mobil supus partajului; nu și-a exprimat consimțământul nici verbal, nici în forma scrisă pentru înstrăinarea bunului, iar mijloacele împrumutate nu reprezentau datorii comune de familie. Mai mult, recurenta nici nu cunoștea despre o pretinsă recipisă, prin care s-a luat cu împrumut suma de 7500 euro și nu a cunoscut nimic despre soarta bunului mobil până în anul 2020, când a aflat ca Muntean Ion l-ar fi înstrăinat în 2018 surorii sale.

Recurenta a menționat că instanța de apel, contrar probatoriului din dosar, nu a reflectat nici o probă prezentată de Muntean Angela; nu s-a expus pe marginea argumentelor prezentate în referința depusă la cererea de apel; nu a analizat și supus analizei probele prezentate de Muntean Ion și nu s-a expus pe marginea contradicțiilor din declarațiilor martorilor.

Recurenta a menționat că, de facto, Curtea de Apel Chișinău constată doar existența recipiselor prezentate de intimat, dar absolut arbitrar ignora și nu se expune pe marginea multitudinii de circumstanțe și probe care permit aprecierea critică a acestor înscrisuri.

Mai mult, instanța de apel a omis să dea apreciere următoarelor fapte: suma de 7500 euro a fost împrumutată de la persoane cointeresate, rudele lui Muntean Ion, toate recipisele au fost semnate de Muntean Ion în perioada în care Muntean Angela nu se afla pe teritoriul R. Moldova, iar, împrumutul nu este restituit la scadență, dar până la pronunțarea divorțului, iar însuși motivul invocat pentru împrumutul pretins este lipsit de logică. Intimatul invocă ca banii au fost împrumutați pentru achitarea creditului și sumei restante, însă nici acest fapt nu s-a constatat.

Mai mult, recurenta a invocat că în declarațiile sale, Bounegru Viorica afirma cu certitudine că suma de 5500 euro era indicată în contractul de vânzare-cumpărare, ceea ce este fals, fiindcă în contract este indicată suma de 10000 lei.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 10 noiembrie 2022.

La 06 ianuarie 2023, prin intermediul poștei electronice, copia deciziei din 10 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa participanților la proces, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică (f.d. 197 vol. I).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, recursul declarat de Muntean Angela, reprezentată de avocatul Doronceanu Olesea, la 03 martie 2023, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

Curtea Supremă de Justiție, la 22 martie 2023, a expediat în adresa intimatului Munteanu Ion, copia recursului declarat de Muntean Angela, reprezentată de avocatul Doronceanu Olesea, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire și avizul de recepție, anexate la materialele dosarului (f.d. 12, 14 vol. II).

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct. 1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul declarat de Muntean Angela, reprezentată de avocatul Doronceanu Olesea a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr.

246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentei cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea *Helmerts c. Suediei* 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Muntean Angela, reprezentată de avocatul Doronceanu Olesea, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270 și 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Muntean Angela, reprezentată de avocatul Doronceanu Olesea.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

judecători

Aliona Donos

Ion Malanciuc